

TOBB ve Oda/Borsa Emeklilerinin Güncel Sorunları, Kazanılmış Hakları ve Çözüm Önerileri

SUNUŞ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile TOBB'a bağlı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsalarında uzun yıllar görev yaparak emekli olmuş çalışanlar olarak, kurumumuza duyduğumuz aidiyet ve sorumluluk duygusuyla hazırladığımız bu raporu bilgilerinize saygıyla sunuyoruz.

Raporumuzda yer alan değerlendirme ve öneriler; çalışma hayatımız boyunca sahip olduğumuz kazanılmış hakların korunması, emeklilik döneminde karşılaştığımız sorunların giderilmesi ve üyelerimizin yaşam kalitesinin artırılmasına yönelik çözüm önerilerinden oluşmaktadır.

Amacımız yeni haklar talep etmek değil; TOBB camiasının kurumsal birikimine katkı sağlayacak, emeklilerimizin beklenti ve önerilerini yapıcı bir anlayışla ilgili makamların değerlendirmesine sunmaktır.

Raporumuzun, TOBB Yönetimi ile Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı başta olmak üzere ilgili kurumlarla yürütülecek iş birliği ve istişare süreçlerine katkı sağlamasını temenni ediyor, değerlendirmelerinize saygıyla arz ediyoruz.

TOBBEMEKKDER Yönetim Kurulu

TOBBEMEKKDER'İN AMAÇLARI

TOBBEMEKKDER; Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile TOBB'a bağlı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları ve Ticaret Borsalarından emekli olan üyelerimizin hak ve menfaatlerini korumak, yaşam kalitelerini artırmak ve kurumsal dayanışmayı güçlendirmek amacıyla faaliyet göstermektedir.

Bu doğrultuda Derneğimizin temel amaçları şunlardır:

- Üyelerimizin sosyal, ekonomik ve hukuki haklarının korunmasına yönelik çalışmalar yürütmek.
- Emeklilerimizin beklenti ve taleplerini ilgili kurum ve kuruluşlar nezdinde etkin şekilde takip etmek.
- Başta TOBB Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı olmak üzere ilgili kurumlarla yapıcı iletişim ve iş birliği geliştirmek.
- Üyeler arasında dayanışma, yardımlaşma ve kurumsal aidiyet duygusunu güçlendirmek.
- Ortak sorunlara çözüm önerileri geliştirmek ve emeklilerimizin sesi olmak.

1. Kazanılmış Hakların Korunması

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesinde görev yapan personel, uzun yıllar boyunca 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu esas alınarak oluşturulan derece, kademe ve özlük hakları sistemi çerçevesinde görev yapmıştır. Bu sistem doğrultusunda çalışan personel, meslek hayatını ve emeklilik planlamasını yürürlükteki mevzuata güvenerek şekillendirmiştir.

Ancak, 1 Haziran 2004 tarihinde yürürlüğe giren 5174 sayılı Kanun ile personelin çalışma statüsünde önemli değişiklikler yapılmış, buna rağmen Kanunun Geçici 12'nci maddesi uyarınca, bu tarihten önce görevde bulunan personelin mevcut statülerinin korunacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna rağmen, emeklilik döneminde ortaya çıkan uygulama farklılıkları nedeniyle özellikle 1 Haziran 2004 tarihinden önce göreve başlayan personel açısından önemli hak kayıpları oluşmuştur.

Çalışma hayatı boyunca maaş artışları kamu görevlilerine uygulanan esaslar doğrultusunda belirlenirken, emeklilik döneminde farklı bir sistem içerisinde değerlendirilmek; aynı kurumlarda benzer görev ve sorumluluklarla hizmet vermiş çalışanlar arasında emeklilik hakları bakımından önemli farklılıklar doğurmuştur.

Nitekim son yıllarda memur maaş artışları ile emekli aylıklarına yapılan artış oranları arasındaki fark, bu durumun somut örneklerinden biri hâline gelmiştir. Özellikle geçmiş yıllarda emekli olan üyelerimizin aylıkları, bugün emekli olan personelin aylıklarının oldukça gerisinde kalmıştır.

Beklentimiz yeni bir hak kazanılması değildir. Talebimiz; 1 Haziran 2004 tarihinden önce göreve başlayan personelin kazanılmış haklarının, hukuki güvenlik ve kazanılmış hakların korunması ilkeleri çerçevesinde yeniden değerlendirilmesi ve ortaya çıkan mağduriyetlerin giderilmesine yönelik gerekli düzenlemelerin yapılmasıdır.

Ayrıca, geçmiş yıllarda emekli olan üyelerimizin aylıklarının günümüz ekonomik koşulları dikkate alınarak adil bir şekilde iyileştirilmesi yönündeki beklentimizin de değerlendirilmesini saygıyla arz ediyoruz.

2. Sağlık Hizmetlerine Erişim ve Medula Sistemi

Emeklilik döneminde en temel beklentilerimizden biri, sağlık hizmetlerine zamanında, kolay ve sürdürülebilir şekilde erişebilmektir. Ancak özellikle devlet hastanelerinde yaşanan yoğunluk nedeniyle birçok emeklimiz, teşhis ve tedavi süreçlerini geciktirmemek adına özel sağlık kuruluşlarına başvurmak zorunda kalmaktadır.

Özel sağlık kuruluşlarında uygulanan muayene, tedavi ve ilave ücretler, sabit gelirle yaşamını sürdüren emeklilerimiz açısından önemli bir ekonomik yük oluşturmaktadır. Sağlık hizmetlerine erişimin ekonomik nedenlerle zorlaşması, yaşam kalitesini ve tedavi süreçlerini doğrudan etkilemektedir.

Diğer önemli bir sorun ise ilaç temininde yaşanan güçlüklerdir. Özellikle kronik hastalığı bulunan emeklilerimiz, reçetelerinde yer alan ilaçları temin edebilmek için zaman zaman birden fazla eczaneye başvurmak zorunda

kalmaktadır. Bu durum hem tedavi sürecini aksatmakta hem de ileri yaştaki emeklilerimiz açısından önemli bir mağduriyet oluşturmaktadır.

Bu nedenle, uzun süredir gündemde bulunan Medula sistemine entegrasyonun sağlanmasının, ilaç temini başta olmak üzere sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunların çözümüne önemli katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bunun mümkün olmaması hâlinde ise ilgili kurumlar arasında gerekli iş birliği sağlanarak, emeklilerimizin ilaçlarını tüm eczanelerden kolaylıkla temin edebilecekleri alternatif uygulamaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bunun yanında, tamamlayıcı sağlık sigortasına benzer, emeklilerimizin özel sağlık hizmetlerinden daha uygun koşullarda yararlanmasını sağlayacak destekleyici modellerin değerlendirilmesinin de yaşam kalitesine önemli katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

Sağlık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması ve ilaç temininde yaşanan sorunların giderilmesi, yalnızca emeklilerimizin değil, aynı zamanda TOBB camiasının sosyal sorumluluk anlayışının da önemli bir göstergesi olacaktır.

3. Dış ve Göz Sağlığı

İleri yaşlarda en fazla ihtiyaç duyulan sağlık hizmetlerinin başında dış ve göz tedavileri gelmektedir. Buna karşın, kamu sağlık kuruluşlarında yaşanan randevu yoğunluğu ve hizmet kapasitesindeki sınırlılıklar nedeniyle birçok emeklimiz bu hizmetleri özel sağlık kuruluşlarından almak zorunda kalmaktadır.

Özel sağlık kuruluşlarında oluşan muayene, tedavi ve katkı payları ise sabit gelirle yaşamını sürdüren emeklilerimiz açısından önemli bir mali yük oluşturmaktadır.

Dış ve göz sağlığı, yalnızca yaşam kalitesini artıran hizmetler değil; genel sağlığın korunması açısından da büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle emeklilerimizin bu hizmetlere daha hızlı, daha kolay ve ekonomik koşullarda erişebilmesine yönelik yeni uygulama ve destek modellerinin değerlendirilmesinin yararlı olacağı kanaatindeyiz.

4. Kamu Kurumlarında Emekli Statüsünün Tanınması

TOBB ve Oda/Borsa emeklileri olarak uzun yıllar kamu hizmeti niteliğinde görev yaptık. Buna rağmen, birçok kamu kurumunun bilgi sisteminde emekli statümüz tanımlı olmadığından, diğer emeklilere sağlanan bazı hak ve uygulamalardan yararlanamamaktayız.

Bu durum günlük yaşamda önemli mağduriyetlere yol açmaktadır. Dijital Emekli Kartı uygulamasından yararlanamamak, Müze Kart kapsamında emeklilere tanınan haklardan faydalanamamak ve PTT'nin emeklilere yönelik indirimlerinden yararlanamamak bu mağduriyetlerin en somut örnekleridir.

TOBB ve Oda/Borsa emeklilerinin ilgili kamu kurumlarının bilgi sistemlerinde "emekli" statüsünün tanımlanması, diğer emeklilere sunulan hak ve uygulamalardan eşit şekilde yararlanabilmeleri açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu doğrultuda, ilgili kurumlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanarak mevcut uygulamaların yeniden değerlendirilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

5. Banka Promosyonları Konusunda Yaşanan Mağduriyet

Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı tarafından ödenen emekli aylıkları, SGK sistemi üzerinden ödenmediğinden bankalar nezdinde emekli maaşı olarak değil, vadesiz hesap ödemesi olarak değerlendirilmektedir.

Bu nedenle TOBB ve Oda/Borsa emeklileri, diğer emeklilere sunulan banka promosyonlarından yararlanamamakta ve aynı statüde emekli olmalarına rağmen farklı bir uygulamaya tabi tutulmaktadır.

Oysa banka promosyonları, emekli aylığının yatırıldığı bankanın belirlenmesine bağlı olarak emeklilere sunulan önemli bir sosyal ve ekonomik destek niteliği taşımaktadır. TOBB ve Oda/Borsa emeklilerinin bu uygulamanın dışında kalması, üyelerimiz açısından haklı bir mağduriyet oluşturmaktadır.

Bu nedenle ilgili kurumlar, bankalar ve yetkili merciler arasında gerekli koordinasyonun sağlanarak TOBB ve Oda/Borsa emeklilerinin de banka promosyonlarından diğer emeklilerle eşit koşullarda yararlanabilmelerine yönelik çözüm geliştirilmesini beklemekteyiz.

6. Vakıf Yönetiminde Temsil Hakkı

Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı'nın en önemli paydaşlarından biri emeklileridir. Uzun yıllar aidat ödeyerek vakfın büyümesine katkı sağlayan emeklilerin, vakfın geleceğine ilişkin değerlendirme ve karar süreçlerinde görüşlerini ifade edebilmeleri, katılımcı yönetim anlayışının doğal bir gereğidir.

Bu doğrultuda, Vakıf Senedi'nde gerekli görülmesi hâlinde düzenleme yapılarak emeklilerin Genel Kurul'da temsil edilmesine, emekli sayısı dikkate alınarak uygun bir temsil modelinin oluşturulmasına ve seçme ile seçilme haklarının değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Böyle bir düzenleme yalnızca emeklilerin temsilini güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda vakıf yönetiminde katılımcılığı artıracak, kurumsal aidiyet duygusunu pekiştirecek ve alınacak kararlara duyulan güveni güçlendirecektir.

Ortak Çalışma Komitesi Önerisi

TOBB Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı ile TOBBEMEKKDER arasında iletişim ve iş birliğinin kurumsal bir yapıya kavuşturulması amacıyla Ortak Çalışma Komitesi oluşturulmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Bu komite aracılığıyla emeklilerimizin beklenti ve önerilerinin düzenli olarak değerlendirilmesi, ortak sorunlara çözüm üretilmesi ve alınan kararların karşılıklı istişare anlayışı içerisinde takip edilmesi mümkün olacaktır.

Düzenli aralıklarla toplanacak bu komitenin; karşılıklı güvenin güçlenmesine, kurumsal iletişimin süreklilik kazanmasına ve sorunların büyümeden çözüme kavuşturulmasına önemli katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu doğrultuda, TOBB Yönetimi, TOBB Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı ile TOBBEMEKKDER'in temsilcilerinden oluşacak ortak bir çalışma mekanizmasının oluşturulmasının değerlendirilmesini saygıyla arz ederiz.

7.Hususi Damgalı (Yeşil) Pasaport

TOBB ve Oda/Borsalarda uzun yıllar görev yapan personel, çalışma hayatı boyunca derece, kademe ve özlük hakları bakımından kamu görevlilerine benzer esaslar çerçevesinde hizmet vermiştir. Bu süreçte üstlendikleri görev ve sorumluluklar, kurumlarımızın gelişimine ve ülkemizin ekonomik hayatına önemli katkılar sağlamıştır.

Emeklilik sonrasında da, çalışma hayatında kazanılmış hakların bütüncül bir anlayışla değerlendirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu kapsamda, ilgili mevzuatta yapılabilecek düzenlemelerle gerekli şartları taşıyan TOBB ve Oda/Borsa emeklilerine hususi damgalı (yeşil) pasaport hakkının tanınmasının değerlendirilmesinin hakkaniyet ilkesine uygun olacağı kanaatindeyiz.

Böyle bir düzenleme yalnızca bir ayrıcalık olarak değil; uzun yıllar kuruma ve ülkemize hizmet etmiş personele gösterilecek kurumsal vefanın anlamlı bir göstergesi olacaktır.

8. Vakıf Taşınmazlarının Etkin ve Verimli Yönetimi

Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı'nın sahip olduğu taşınmazlar, uzun yıllar boyunca çalışanların katkılarıyla oluşturulmuş önemli kurumsal değerlerdir. Bu nedenle, vakıf varlıklarının etkin, şeffaf ve sürdürülebilir bir anlayışla yönetilmesi, emeklilerimizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Taşınmazların güncel ekonomik koşullar dikkate alınarak değerlendirilmesi, hukuki ve idari süreçlerin gecikmeksizin sonuçlandırılması ve elde edilen gelirlerin vakfın mali yapısını güçlendirecek şekilde kullanılması, emeklilerimize sunulacak sosyal ve ekonomik imkânların geliştirilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Bu kapsamda, başta Cemile Sultan Korusu olmak üzere vakfa ait taşınmazların mevcut durumlarının yeniden değerlendirilmesi, en yüksek faydayı sağlayacak şekilde işletilmesi ve tüm süreçlerde şeffaflık, verimlilik ve hesap verebilirlik ilkelerinin esas alınmasının yararlı olacağı kanaatindeyiz.

Vakıf kaynaklarının etkin yönetimi yalnızca mali bir konu değil; aynı zamanda emeklilerimizin geleceğine yapılan stratejik bir yatırım ve kurumsal sorumluluğun önemli bir göstergesidir.

9. Eğitim Bursları ve Sosyal Destekler

TOBB camiasına uzun yıllar hizmet etmiş çalışanlar ve emekliler olarak, kurumlarımızın eğitim alanındaki imkânlarından çalışanlarımızın ve emeklilerimizin birinci derece yakınlarının da daha fazla yararlanabilmesini arzu ediyoruz.

Bu doğrultuda, TOBB ETÜ, İstanbul Ticaret Üniversitesi ve İzmir Ekonomi Üniversitesi bünyesinde, belirli usul ve esaslar çerçevesinde çalışan ve emekli personelin birinci derece yakınlarına yönelik burs ve eğitim desteklerinin değerlendirilmesinin kurumsal aidiyet duygusunu güçlendireceğine inanıyoruz.

Böyle bir uygulama yalnızca ekonomik bir destek sağlamayacak; aynı zamanda uzun yıllar TOBB camiasına hizmet etmiş çalışanlara gösterilen kurumsal vefanın somut bir göstergesi olacaktır.

Eğitime yapılacak her yatırımın, kurumlarımızın geleceğine yapılan yatırım olduğu inancıyla, bu konunun ilgili kurumlar tarafından değerlendirilmesini saygıyla arz ediyoruz.

10. İleri Yaş Emeklilerine Yönelik Yaşam Merkezi

Emeklilerimizin önemli bir bölümü, ilerleyen yaşlarda sağlık, bakım, sosyal destek ve güvenli yaşam alanlarına ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle yalnızca ekonomik hakların geliştirilmesi değil, sosyal yaşamı destekleyen projelerin de hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda, Kocaeli Uzunçiftlik bölgesindeki vakıf taşınmazının değerlendirilmesi veya uygun görülecek alternatif modeller geliştirilerek ileri yaştaki emeklilerimize yönelik modern bir Yaşam Merkezi oluşturulmasının sosyal sorumluluk anlayışına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Söz konusu merkezin; sağlık hizmetleri, sosyal ve kültürel etkinlik alanları, dinlenme ve hobi alanları ile günlük yaşamı destekleyici hizmetleri bünyesinde barındıran, emeklilerimizin aktif ve üretken bir yaşam sürmelerine katkı sağlayacak şekilde planlanması faydalı olacaktır.

Böyle bir yatırım yalnızca bugünün emeklilerine değil, gelecekte emekli olacak TOBB ve Oda/Borsa çalışanlarına da güven verecek önemli bir sosyal proje niteliği taşıyacaktır. Bunun aynı zamanda TOBB camiasının dayanışma kültürünü ve kurumsal vefa anlayışını yansıtan kalıcı bir eser olacağına inanıyoruz.

11. Sonuç ve Değerlendirme

TOBB ve Oda/Borsa emeklileri olarak, uzun yıllar büyük bir aidiyet ve sorumluluk duygusuyla hizmet verdiğimiz kurumlarımızla bağımızın emeklilik sonrasında da güçlenerek devam etmesini arzu ediyoruz.

Bu raporda yer alan değerlendirme ve öneriler, yeni hak taleplerinden ziyade; çalışma hayatımız boyunca sahip olduğumuz kazanılmış hakların korunmasına, emeklilik döneminde karşılaştığımız sorunların çözümüne ve üyelerimizin sosyal ve ekonomik yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik yapıcı önerilerden oluşmaktadır.

İnanıyoruz ki, TOBB Yönetimi, Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı ile TOBBEMEKKDER arasında kurulacak güçlü iletişim ve iş birliği, ortak sorunların çözümünü kolaylaştıracak ve kurumsal dayanışmayı daha da güçlendirecektir.

TOBB ve Oda/Borsa emeklileri, yalnızca geçmişte görev yapmış çalışanlar değil; kurumlarımızın bilgi birikimini, deneyimini ve kurumsal hafızasını taşıyan en önemli değerlerinden biridir. Bu birikimin korunması ve geleceğe aktarılması, TOBB camiasının kurumsal sürekliliği açısından büyük önem taşımaktadır.

Raporumuzda yer alan değerlendirme ve önerilerin ilgili kurumlarımız tarafından yapıcı bir anlayışla ele alınacağına olan inancımızla, katkı sunacak tüm kurum ve yöneticilere teşekkür eder, ortak akıl, istişare ve iş birliği anlayışıyla emeklilerimizin sorunlarına kalıcı çözümler üretilebileceğine olan inancımızı saygıyla ifade ederiz.

Saygılarımızla,

TOBBEMEKKDER Yönetim Kurulu

TOBBEMEKKDER YÖNETİM KURULU

Mustafa Faruk Altun – Başkan (İstanbul Ticaret Odası)

Sedat Mümtaz Gedikoğlu – Başkan Yardımcısı (İstanbul Ticaret Odası)

Makbule Demirkan – Genel Sekreter (İstanbul Ticaret Odası)

Ezgi Yılmaz Guha – Sayman (Bursa Ticaret ve Sanayi Odası)

Figen Kırıek – Üye (TOBB)

Sabit Sarı – Üye (TOBB)

Mehtap Uçan – Üye (İstanbul Ticaret Borsası)

Selda Mutlu – Üye (Kırıkale Ticaret Borsası)

Över Tükenmez – Üye (Batman Ticaret Odası)

Mazhar Taşan – Üye (Batman Ticaret ve Sanayi Odası)

Mahmut Güzeloğlu – Üye (Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası)